

heller ikke det er, og hvis vi kunne nå frem til en enighed om, at der skal være en rimelig reklamationsfrist i forhold til varens levetid, er vi sådan set godt tilfredse.

Det er de langvarige forbrugsgoder, som vi har haft i tankerne. Det er de ting, som køberen med en vis rimelighed kan forvente varer i lang tid ud over 1 år, som vi gerne har villet lave en forbedret reklamationsfrist for. Og jeg er glad for, at jeg kan fornemme en meget bred opbakning til i hvert fald princippet i det.

Jeg synes også, det er vigtigt, at man kan beskytte forbrugeren mod gentagne reparationer. Det er jo ikke nok, at man kan klage over en vare, hvis man ikke er sikker på at få en vare, der så fungerer efter hensigten. Hvis man som forbruger gang på gang kommer ud for, at man må reklamere over en mangelfuld, fejlagtig vare, og så bare bliver tilbudt den ene reparation efter den anden eller meget lange reparationsperioder, er man for ringe stillet i dag. Der vil vi godt have en vis sikkerhed for, at den reparation, man bliver tilbudt, rent faktisk fører til, at man får en vare, som man har betalt for, og at man ikke skal leve med at undvære en vare, man har brug for, alt for mange gange og i alt for lang tid.

Jeg er enig i, at når der, som ministeren oplyser, meget snart kommer et forslag fra EU, må vi selvfølgelig se på, i hvor høj grad det tilgodeser det, der er intentionen i det her forslag, og så selvfølgelig have det med inde i vurderingerne.

Men så vil jeg til gengæld gerne spørge ministeren, om han er indstillet på, når forslaget foreligger – og jeg kan forstå, det kan være meget snart – at give Folketingets Erhvervsudvalget en orientering om forslaget indhold og dermed lægge op til en drøftelse af, hvordan den danske forhandlingsposition i forhold til forslaget skal være, således at vi følger intentionerne i nogle af de tanker, der har været gjort gældende fra mange partiers side om at inddrage Folketinget og fagudvalgene tidligere i behandlingen af forslagene, så vi altså ikke først skal tage stilling til det pågældende forslag, når det engang måtte komme til afstemning i Ministerrådet.

Så vi er indstillet på at tage diskussionen også i forbindelse med et eventuelt forslag fra Kommissionen, men vi vil til gengæld gerne have et tilsagn fra ministeren om, at vi så tager en tidlig drøftelse, når forslaget foreligger, for at drøfte den danske forhandlingslinje og tage en drøftelse af, i hvor høj grad forslaget tilgodeser inten-

tionerne, og om vi eventuelt på den baggrund kan nøjes med en EU-regulering, eller om vi – som ministeren også holdt døren åben for – stadig væk måtte have brug for nogle danske initiativer på området.

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Jeg er selvfølgelig helt klar til at deltage i de samtaler og drøftelser, som SF's ordfører her gør sig til talsmand for.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Ove Fich):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 101:

Forslag til folketingsbeslutning om at trække blokadecirkulæret tilbage.

Af Jette Gottlieb (EL) og Søren Søndergaard (EL).
(Fremsat 27/2 96).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Efter bemærkningerne lægges der med dette forslag op til, at det såkaldte blokadecirkulære trækkes tilbage, så der igen som før 1976 bliver tale om et konkret politimæssigt skøn, hvis der skal gribes ind ved en fysisk blokade i forbindelse med en arbejdskonflikt.

At politiet skal udøve et konkret skøn, er der ikke noget nyt i. Sådan er det også i dag. Det har vi bl.a. fået illustreret i forbindelse med politiets håndtering af skraldemandskonflikten i Århus.

Politiets opgaver er bl.a. efter retsplejeloven at opretholde sikkerhed, fred og orden, at påse overholdelsen af love og vedtægter samt at foretage det fornødne til forhindring af forbrydelser og til efterforskning og forfølgelse af sådanne.

Dette gælder også, når der i forbindelse med faglige konflikter etableres fysiske blokader af virksomheder. Det påhviler således som udgangspunkt politiet i forbindelse med fysiske blokader at sikre uhindret færdsel til og fra den pågældende ejendom og derved forhindre eller bringe eventuelle strafbare forhold til ophør. Ved løsning af eventuelle episoder og situationer, som måtte opstå i tilknytning til en arbejdskonflikt, skal politiet dog samtidig så vidt mulig undgå, at den politimæssige indsats medfører en optrapning af uroen og eventuelle ulovligheder. Politiet vil derfor ofte skulle foretage en helt konkret afvejning af hensynet til f.eks. at sikre den fri passage over for eventuelt modstående hensyn.

Det påhviler den stedlige politimyndighed inden for rammerne af retsplejelovens § 108 at udøve det skøn over situationen, som denne afvejning forudsætter. Det stedlige politi skal således ved enhver indgriben vurdere, hvorvidt et eventuelt indgreb står i misforhold til den foreliggende situation – en vurdering, som nødvendigvis forudsætter en høj grad af indsigt i forholdene på stedet.

Det fremgår af beslutningsforslaget, at målet med at trække blokadecirkulæret tilbage skulle være at ændre forståelsen af normalpolitivedtægtens § 3 om forstyrrelse af den offentlige ro og orden ved bl.a. voldelig, fornærmende eller lignende optræden.

Det er forslagsstillernes opfattelse, at der ved blokadecirkulæret skete en nyfortolkning af normalpolitivedtægtens § 3, således at der skete en kriminalisering af de fysiske blokader som omtalt i forslaget. Det er en misforståelse. En misforståelse, fordi man ikke i et cirkulære kan gøre noget strafbart, som ikke i øvrigt er strafbart. Det ville være i strid med straffelovens § 1, hvorefter straf kun kan pålægges for et forhold, hvis strafbarhed er hjemlet ved lov, eller som ganske ligestilles med et sådant.

Det er ligeledes en misforståelse af indholdet af blokadecirkulæret af 30. juni 1976. Blokadecirkulæret indeholder alene en gennemgang af gældende ret på området som en vejledning til politiet. Cirkulæret er ikke i sig selv retsskabende, og en ophævelse af cirkulæret vil ikke ændre på retstilstanden på området. Grundlaget for

cirkulæret er Straffelovrådets og Retsplejerådets betænkning om visse strafferetlige og civilretlige spørgsmål i forbindelse med arbejds konflikter. Betænkningen blev afgivet i januar 1976.

Baggrunden for betænkningen var en debat i Folketinget i efteråret 1975 om nogle konkrete konflikter. Der blev bl.a. af oppositionen fremsat et lovforslag, som ville medføre en yderligere kriminalisering af fysiske blokader. Sådanne skulle være omfattet af straffeloven. Den daværende justitsminister udtalte under førstebehandling af dette lovforslag, at før man skred til en lovændring, ville det efter hans opfattelse være rigtigst at få en sagkyndig redegørelse for rækkevidden af straffelovens § 260 om ulovlig tvang.

Under debatten blev spørgsmålet om tydeliggørelse af gældende ret i øvrigt ofte nævnt. Lovforslaget blev aldrig vedtaget. Umiddelbart efter førstebehandlingen anmodede justitsministeren Straffelovrådet om en udtalelse, bl.a. om i hvilket omfang straffeloven og politivedtægten kan finde anvendelse i tilfælde af fysiske blokader af en virksomhed m.v. Straffelovrådet fandt bl.a., at afspærring af en ejendom med henblik på at hindre eller søge at hindre andre i at færdes til eller fra den pågældende ejendom efter omstændighederne ville være strafbart efter politivedtægtens § 3 om forstyrrelse af ro og orden. Dette gælder både i tilfælde af afspærring med genstande eller afspærring med personer, men der er som omtalt i hvert enkelt tilfælde tale om en konkret vurdering, som i sidste ende hører under domstolene.

Straffelovrådet fandt endvidere, at visse kvalificerede tilfælde, såfremt færdslen hindres ved anvendelse af vold eller trussel om vold, tillige vil kunne være omfattet af straffelovens § 260 om ulovlig tvang, og endelig at en hindring af adgangen fra et område i meget kvalificerede tilfælde vil kunne være omfattet af straffelovens § 261, stk. 1, om ulovlig frihedsberøvelse.

Straffelovrådets opfattelse af normalpolitivedtægtens § 3 byggede bl.a. på en dom i Vestre Landsret. I sagen havde en række landmænd, i protest mod at tilførsel af kunstgødning til landbruget svigtede som følge af transportstrejke, blokeret et vejkryds med deres traktorer. Landmændene, 26 i alt, blev straffet for overtrædelse af både færdselsloven og normalpolitivedtægtens § 3. Denne afgørelse ligger altså forud for blokadecirkulæret.

I blokadecirkulæret refereres i hovedtræk konklusionerne fra betænkningen om den gæl-

dende ret på området. Justitsministeriet tilsluttede sig ved cirkulæret Straffelovrådets synspunkter og anmodede politiet om at lægge den i betænkningen anførte fortolkning til grund ved anvendelsen af de nævnte bestemmelser i tilfælde af afspærring.

Det blev i cirkulæret understreget, at bestemmelsen i normalpolitivedtægtens § 3 ikke vil være til hinder for afholdelse af almindelige demonstrationer, heller ikke selv om sådanne demonstrationer bevirker kortvarige gener, herunder mindre afbrydelse af færdslen, midlertidig afspærring af adgang til eller fra en ejendom eller lignende, når sådanne gener ikke er et tilsigtet led i afholdelsen af demonstrationen, men blot en typisk følge af demonstranternes samlede tilstedeværelse.

Den forståelse af normalpolitivedtægtens § 3, som er kommet til udtryk i betænkningen, er i 1980 tiltrådt af Højesteret. Sagen drejede sig om en fysisk blokade af en fragtmanshal. Højesteret fandt, at blokaden var strafbar efter § 3, og udtalte, at der ikke kunne gives de tiltalte medhold i, at der skulle bestå en hævdvunden ret til i en arbejdskamp at anvende en sådan blokade, der ikke er anerkendt som et retmæssigt kollektivt kampskridt.

At normalpolitivedtægtens § 3 således efter omstændighederne kan anvendes ved fysiske blokader er fastslået af Højesteret som gældende ret. En ophævelse af blokadecirkulæret vil derfor ikke ændre ved anvendelsesområdet for normalpolitivedtægtens § 3, men blokadecirkulæret er et godt redskab for politiet, da det i kort form giver en oversigt over gældende ret på området.

Regeringen kan derfor ikke støtte beslutningsforslaget.

Dorte Bennedsen (S):

Dette beslutningsforslag hviler på en misforståelse, idet det af bemærkningerne fremgår, at der ved det såkaldte blokadecirkulære fra juni 1976 skulle være indført en nyfortolkning af politivedtægtens § 3.

Som det også er fremgået af den tale, ministeren just har holdt, indeholder blokadecirkulæret imidlertid Straffelovrådets tolkning af gældende ret – en tolkning, som også senere er tiltrådt af Højesteret ved afsigelse af en dom. Af gode grunde vil der ikke ske en ændring af gældende ret ved at ophæve et cirkulære. Den slags sker ved lovændringer.

Forslagsstillernes udtalte hensigt med forslaget er, at der skal være tale om »et konkret politimæssigt skøn som forudsætning for en eventuel indgriben i en faglig blokade.«

At det er tilfældet i dag, har vi jo for nylig fået demonstreret ved skraldemandskonflikten i Århus, hvor politimesteren efter et konkret skøn besluttede ikke at gribe ind i blokaden for netop ikke at optrappe konflikten.

Jeg kan derfor på denne baggrund sige, at vi ikke kan støtte det foreliggende beslutningsforslag.

Helge Adam Møller (KF):

Det Konservative Folkeparti kan ikke medvirke til at gennemføre dette beslutningsforslag. Vi synes, det er en klar retting, som enhver borger i dette land har, at hvis man ønsker at forlade sit hus, sit hjem, sin arbejdsplads eller et andet sted alene, sammen med andre, på en bil eller med andre redskaber, har man selvfølgelig lov til det, og hvis der er nogen, der forsøger at hindre det ved hjælp af den ene eller den anden eller den tredje form for blokade, så er det ikke alene politiets ret, men efter vores opfattelse også politiets pligt at sikre, at den frie færdsel kan foregå.

Derfor afviser vi forslaget.

Svend Aage Jensby (V):

Enhedslisten vil med dette beslutningsforslag pålægge ministeren at trække et cirkulære fra juni 1976 om visse strafferetlige spørgsmål i forbindelse med arbejdskonflikter tilbage. Den cirkulæreskrivelse, som forslaget omfatter, som man jo også i daglig tale kalder blokadecirkulæret, er som nævnt 20 år gammel.

Det blev i sin tid udstedt af den daværende socialdemokratiske justitsminister, Orla Møller, som herved levede op til en dagsorden, som var vedtaget af Folketinget den 4. juni 1976. Ministeren blev pålagt enten ved en ændring af normalpolitivedtægten eller ved udsendelse af en cirkulæreskrivelse til landets politimestre at tilvejebringe sikkerhed for, at retten til fri færdsel for borgere med lovligt ærinde ved blokader, herunder at sikre fri ind- og udbringelse af varer til en blokeret virksomhed, blev opretholdt.

Den dagsorden – som i øvrigt var foreslået af Venstres daværende ordfører under behandlingen af et langt mere omfattende forslag, nemlig en indføjelser af en bestemmelse i straffelovens § 261 om ulovlig frihedsberøvelse i forbindelse

med fysisk blokade af virksomheder, altså noget meget værre end det, vi har nu i dag – blev vedtaget af samtlige partier bortset fra, tror jeg, VS og SF, men altså af alle de gamle partier her i Folketinget, også Fremskridtspartiet. Og det har altså været gældende i snart 20 år.

Det har aldrig været og bør heller aldrig blive politiets opgave at foregribe løsningen af faglige konflikter. Men det er politiets opgave at sikre ro og orden og imødegå lovovertrædelser. Og nogle sådanne kan naturligvis altid finde sted også i forbindelse med faglige konflikter.

Det siger sig selv, at politiet i forbindelse med faglige konflikter er stillet over for utrolig vanskelige situationer, men det er Venstres opfattelse, at det cirkulære, som altså har været gældende i 20 år, har været et velegnet instrument til at regulere politiets dispositioner, uden at det på den anden side har indskrænket rimelige og lovlige kampmidler for arbejdsmarkedets parter.

Venstre er ikke enig i, som det anføres i beslutningsforslaget, at politiet har været tvunget til at tage parti for nogle parter. Venstre er heller ikke enig i, at politiet i disse her faglige konflikter, der har været senest i Århus, ved sin adfærd har skabt eller har kunnet give grundlag for at skabe en mistillid fra visse grupper til politiet. Det har vel forstandige arbejdstagere, som kæmper for deres synspunkter med lovlige midler, rimelige midler, også indset.

Så jeg ser dette beslutningsforslag som en støtte til skraldemændene i Århus fra Enhedslistens side, og den støtte får man ikke fra Venstre.

Anne Baastrup (SF):

Nu gav justitsministeren jo en overordentlig grundig redegørelse for hele blokadecirkulærets indhold og forholdet til normalpolitivedtægtens § 3. Således belært kan jeg forstå, at en vedtagelse af dette beslutningsforslag ikke vil ændre på politiets ret og pligt til at opføre sig i overensstemmelse med blokadecirkulæret.

Ikke desto mindre vil SF støtte princippet i beslutningsforslaget. Princippet går jo ud på at forhindre, at politiets adfærd indebærer en uheldig eskalering af arbejdskonflikter, der f.eks. kan bestå i en afspærring af en ejendom alene ved opstilling af personer, der virker afspærrende ved deres fysiske tilstedeværelse.

Vi oplevede i Ri-Bus-konflikten en ubehagelig situation for såvel politi som for de konflik-

tende lønmodtagere, de da fritillede buschauffører.

Jeg er naturligvis enig med hr. Jensby i, at det ikke er politiets opgave at stille sig på hverken den ene eller den anden side af en konflikt. Det, vi i hvert fald bare oplevede i Esbjerg, var, at politiet i andres øjne – bl.a. mine – stillede sig på Ri-Bus-, på arbejdsgiverside i alt for høj grad. Det oplever vi som problematisk, og derfor synes jeg, vi skal anvende dette beslutningsforslag som udgangspunkt for at se på, hvorledes man måske kan præcisere blokadecirkulæret, men også normalpolitivedtægtens § 3, således at politiet og politiets embedsmænd ikke fremover kommer i den meget ubehagelige situation, at de skal stå og være voldelige over for lønmodtagere, der konflikter, samt sikre, at man som lønmodtager kan være hundrede procent sikker på, at politiet er fuldstændig loyale over for begge parter.

Det er en meget svær konflikt, som vi ofte udsætter politiet for i disse sager, men det er også en meget ubehagelig situation for de mennesker, der ønsker at afspærre ved fysisk tilstedeværelse, f.eks. når busserne skal ud. Det, der derfor er vigtigt, er, at vi får præciseret reglerne på en sådan måde, at alle kan have tillid til, at politiet ikke tager stilling i sagen.

Bjørn Elmquist (RV):

Justitsministeren foretog en meget grundig gennemgang både af blokadecirkulæret og af den eksisterende retstilstand og udgangspunktet for blokadecirkulæret. Ministeren fastslog, at ophæver man bare blokadecirkulæret, så ændrer det i og for sig ikke rigtig noget. Den gældende ret vil være uændret, og det henholder vi os til. Som det også blev udtrykt, mener vi ikke, at der i øjeblikket skal ændres på den gældende retstilstand. Så Det Radikale Venstre kan ikke støtte beslutningsforslaget.

Niels Højland (FP):

Der skal ikke herske nogen tvivl om, at Fremskridtspartiets opfattelse er, at den diskussion på arbejdsmarkedet, om man vil arbejde for en bestemt løn eller ikke, er en diskussion, der foregår mellem arbejdsgiver og arbejdstager og måske også organisationerne. Når der så er lavet nogle aftaler mellem disse, jamen så må man jo overholde dem, og kan man ikke overholde dem, jamen så må man jo forlade arbejdspladsen eller gøre noget andet, men de fysiske

blokader, man har været vidne til igennem snart mange år, er fuldstændig urimelige.

Det er fuldstændig urimeligt, at man ikke kan forlade en privat ejendom frit og urørt, uden at man skal se blokadevagter, der bruger alle mulige og umulige midler for at forhindre en arbejdsplads i at fungere. Det er også urimeligt, som SF's ordfører tidligere sagde, at det måske ikke er præciseret tydeligt nok, hvad politiet skal, for det er urimeligt, at politiet kommer i den situation, at de bliver beskyldt for at tage parti i en sag.

Hvis der er behov for noget i forbindelse med blokadecirkulæret, er det måske, at det bliver strammet yderligere op, for det, vi har været vidner til i Esbjerg under Ri-Bus-konflikten og på det seneste nu i Århus under skraldemandskonflikten, er jo, at det er nogle organiserede ballademagere, der mere eller mindre rejser rundt og driver disse her blokader til stor irritation for de borgere, der bliver ramt af det.

Derfor er det klart, at Fremskridtspartiet ikke kan støtte en ophævelse af det blokadecirkulære, men i stedet burde der måske ses på, at der blev lavet nogle mere klare retningslinjer. F.eks. i Århus under skraldemandskonflikten er der da mange, der er af den opfattelse, at politiet burde have grebet hårdere ind, og Fremskridtspartiet er i hvert fald af den opfattelse, at der burde have været taget hårdere fat. Det kan ikke passe, at man fra politiets side sidder og skønner, om det er det eller det affald, man skal ud at hente, og hvis det er den type affald, så får man lov til at køre ud af garagen uhindret, og hvis det er noget andet, så vil man ikke lade dem køre ud. Om så man skulle ud på en eller anden skovtur eller noget andet, kan det ikke være rimeligt, at man ikke frit kan forlade en privat ejendom eller arbejdsplads.

Jette Gottlieb (EL):

Blokadecirkulæret havde den funktion, da det blev udformet i 1976, at vanskeliggøre brugen af fysiske blokader i faglige kampe. For arbejdere i konflikt kan en fysisk blokade ofte være den eneste måde at markere, at arbejdet er deres, og at andre ikke skal udføre arbejdet, så længe konflikten ikke er løst.

Ved blokadecirkulæret blev der ganske rigtigt ikke fundamentalt ændret ved retsgrundlaget, men der blev fastlagt en bestemt fortolkningsramme, der fører til, at en faglig fysisk blokade altid vil blive brudt, såfremt ejeren af den blokerede ejendom anmoder om det. Blokadecirku-

læret blev dermed et klart politisk indgreb over for arbejdsconflikter; det var ensidigt rettet mod arbejdernes side og vanskeliggjorde brugen af et kampmiddel, der gennem mange år havde været almindelig anerkendt.

I den mellemliggende 20-års-periode har cirkulæret mange gange været til debat, senest i forbindelse med Ri-Bus-konflikten, hvor der fra mange sider har været rejst spørgsmål om, hvorvidt den politimæssige indsats i forbindelse med brud på blokaden reelt har været med til at skærpe blokaden. Dertil kommer, at man jo også må overveje, om det er den rigtige anvendelse af politiets ressourcer. I Ri-Bus-konflikten blev der jo brugt 72.000 arbejdstimer, hvoraf de 53.000 var assistance fra andre politikredse end den i Esbjerg.

Også fra politiets side har det været fremført, at man ikke ønsker at blive gjort til part i en faglig konflikt, og det tyder jo meget på, at politiet selv erkender, at det rent faktisk er den opfattelse, der fremkommer fra konfliktens parter. Derfor er det også på tide med de erfaringer, der hidtil er gjort, at foreslå cirkulæret ophævet, så det igen bliver gjort til et konkret politimæssigt skøn, om og hvordan man bør gribe ind i blokadesituationen.

De gennemgående indvendinger mod det her fremsatte beslutningsforslag, har jo gået på, at blokadecirkulæret overhovedet ingen indflydelse har, blot er det en hjælp til fortolkning for politiet. Hvis det var tilfældet, ville det vel i lige så høj grad være et argument for at ophæve cirkulæret som for at bevare det. Ikke desto mindre har cirkulæret jo nemlig historisk haft en klar politisk effekt, eller som hr. Jensby udtrykker det: Cirkulæret er et redskab for politiets arbejde i arbejdsconflikter.

Med forslaget ønsker Enhedslisten lige præcis at være med til at rejse en debat om denne politiske funktion, men det er jo åbenlyst, at forslaget kun kan hente støtte fra SF. Det takker vi SF for. Vi må så håbe på, at virkeligheden uden for Christiansborg ved lejlighed vil sætte spørgsmålet på dagsordenen igen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Ove Fich):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden**Den fg. formand (Ove Fich):**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Udvalget for Forretningsordenen (19/3 96):

Udtræder: Hans Christian Schmidt (V)

Nyt medl.: Helge Sander (V)

Skatteudvalget (20/3 96):

Udtræder: Kim Behnke (FP)

Ny stedf.: Tom Behnke (FP)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 21. marts 1996, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 17.24